

: Сумський державний університет, 2013. – 308 с.

2. Тимченко Г. П. Поняття диспозитивності у цивільному процесуальному праві / Г. П. Тимченко // Вісник господарського судочинства. — 2003. — № 3.

3. Васильєв С. В. Хозяйственное судопроизводство Украинцыц : учеб. пособ. / С. В. Васильев. — 2-е изд., перераб. и доп.— Х. : Успада, 2004. — 408 с.

4. Шершеневич Г. Ф. Конкурсний процес / Г. Ф. Шершеневич. — М. : Статут, 2000. — 477 с. (Классика российской цивилистики).

5. Химичев В. А. Осуществление и защита гражданских прав при несостоятельности (банкротстве) / В. А. Химичев. — М. : Волтерс Клувер, 2006. — 240 с.

6. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» з постатейними матеріалами судової практики Верховного суду України та Вищого господарського суду України. — К. : Юрінком Інтер, 2007. — 304 с.

7. Джунь В. В. Інститут неспроможності: світовий досвід розвитку і особливості становлення в Україні : монографія / В. В. Джунь. — 2-ге вид. — К. : Юридическая практика, 2006. — 384 с.

8. Поляков Б. М. Оскарження судових актів у процедурі банкрутства / Б. М. Поляков // Вісник господарського судочинства. — 2004. — № 1. — С. 23—27.

9. Смітюх А. Щодо змісту поняття «Процесуальна диверсія» / А. Смітюх // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — Ч. 2. — С. 103—105.

10. Господарський процесуальний кодекс України // ВВРУ. — 2001. — № 36. — Ст. 111.

ГОСПОДАРСЬКІ ОБ'ЄДНАННЯ ЯК КОРПОРАТИВНІ УТВОРЕННЯ

Рева Альона Вадимівна

*студентка юридичного факультету
ДВНЗ «Національний гірничий університет»*

Серед учасників відносин у сфері господарювання помітне місце посідають господарські об'єднання, утворення яких супроводжують процеси конкуренції, централізації та децентралізації капіталу. Такі об'єднання є одним з механізмів забезпечення економічного зростання, відіграють провідну роль у реалізації широкомасштабних проектів, розвитку науково-технічного прогресу. Існування господарських об'єднань в Україні породжене об'єктивними процесами консолідації капіталу і концентрації виробництва, проте правове регулювання організації та діяльності об'єднань у різних сферах та галузях господарювання залишається неадекватним історичним та економічним умовам, в яких ці об'єднання працюють.

Проблемні питання правового забезпечення статусу і діяльності господарських об'єднань привертала увагу багатьох науковців, серед яких, зокрема О.В.Джуринський [1], І.М.Кравець [2], В.С.Щербина [3] та ін., але

особливості правового становища господарських об'єднань як корпоративних утворень потребують подальшого дослідження.

Метою даної статті є аналіз правового регулювання статусу господарських об'єднань як корпоративних утворень та вироблення пропозицій щодо удосконалення правового забезпечення у цій сфері відносин.

Господарський кодекс України (Далі - ГК) відносить господарські об'єднання до об'єднань підприємств, а відтак до суб'єктів господарювання. Об'єднаннями підприємств є господарські організації, утворені у складі двох або більше підприємств з метою координації їх виробничої, наукової та іншої діяльності для вирішення спільних економічних та соціальних завдань. Стаття 119 ГК України визначає, що господарське об'єднання — це об'єднання підприємств, утворене за ініціативою підприємств, незалежно від їх виду, які на добровільних засадах об'єднали свою господарську діяльність [4, ст.119].

Господарські об'єднання мають ряд суттєвих особливостей та відмінностей від господарських товариств, серед яких слід зупинитись на наступних.

По-перше, об'єднання утворюється на основі певних спільних економічних інтересів з метою поєднання виробничої, науково-технічної, комерційної діяльності членів об'єднання, централізації управлінських, координаційних функцій тощо.

По-друге, об'єднання має майно, юридично відокремлене від майна членів об'єднання, і до цього майна належать основні фонди і оборотні кошти, передані членами об'єднання на його баланс згідно з договором чи статутом, та майно, набуте об'єднанням у результаті господарської діяльності. Майно членів об'єднання не входить до складу майна об'єднання. З урахуванням цього розмежовується відповідальність об'єднання і його членів як суб'єктів права: об'єднання не відповідає за зобов'язаннями своїх членів, а останні не відповідають за зобов'язаннями об'єднання і один одного.

По-третє, з метою централізованого керівництва з боку органів об'єднання діяльністю учасників ними здійснюється делегування об'єднанню як суб'єкту права деяких функцій і повноважень. Склад функцій, які централізує об'єднання, визначають його засновники у договорі або статуті. Це можуть бути виробничо-господарські, науково-технічні, комерційні та інші функції.

Четвертою ознакою об'єднання є особлива (складна) правосуб'єктність. Її особливість обумовлена організаційною структурою об'єднання. Членами об'єднання можуть бути лише підприємства (організації) - юридичні особи, кожне з яких при входженні до об'єднання зберігає права юридичної особи. Цим об'єднання відрізняється від підприємства, яке не має у своєму складі інших юридичних осіб. Тобто підприємства як члени об'єднання залишаються самостійними суб'єктами господарського права, разом з тим і об'єднання підприємств також є самостійним суб'єктом права.

Таким чином, господарське об'єднання є складною господарською організацією, яка створена на основі поєднання матеріальних інтересів підприємств-учасників, діє на підставі установчого договору або статуту як

юридична особа. Виділяють такі основні форми об'єднань підприємств: асоціації, корпорації, консорціуми, концерни, при цьому Господарський кодекс передбачає можливість утворення і інших форм об'єднань підприємств, передбачених законом. Господарські об'єднання мають вищі органи управління (загальні збори учасників) та утворюють виконавчі органи, передбачені статутом господарського об'єднання.

На сьогодні єдиним законодавчим актом, який містить норми, що регулюють порядок створення і діяльності об'єднань суб'єктів господарювання, є Господарський кодекс України. Проте, ГК регламентує ці питання досить схематично, оскільки він є актом, що встановлює правові основи (засади) господарської діяльності та врегульовує широкий спектр суспільних відносин, що унеможливує детальне врегулювання питань, пов'язаних із діяльністю господарських об'єднань, особливо державних. Це призвело до виникнення прогалин у правовому регулюванні відносин у цій сфері, зокрема, у питаннях утворення та припинення об'єднання, формування органів управління, утворення статутного капіталу, виходу учасників із складу об'єднання, відносини об'єднання з його учасниками, особливості утворення і діяльності господарських об'єднань за участю суб'єктів господарювання, заснованих на державній і комунальній власності.

Недосконалість законодавства про господарські об'єднання у свою чергу справляє негативний вплив на суб'єктів господарської діяльності, які мають необхідність об'єднати свою діяльність для досягнення певної соціальної чи економічної мети. Так, зокрема, чинне законодавство передбачає можливість об'єднатися в об'єднання лише для підприємств. Однак, як показала практика, необхідність входити до складу господарського об'єднання є також в установ та організацій. Також наведене положення чинного законодавства обмежує можливість фізичних осіб-підприємців входити до складу господарських об'єднань, що також обмежує їх потенційні виробничі можливості.

Вдосконалення регулювання, яке існує на сьогодні, можливе шляхом прийняття окремого Закону про об'єднання суб'єктів господарювання, що надасть можливість детально врегулювати відносини, пов'язані із діяльністю державних та недержавних господарських об'єднань. В окремому законі, який буде спрямований виключно на визначення правового статусу і особливостей діяльності господарських об'єднань, можна приділити максимальну увагу регулюванню всіх сторін функціонування цих суб'єктів. Відповідний законопроект підготовлено та внесено Кабінетом Міністрів України в порядку законодавчої ініціативи до Верховної Ради України - проект Закону України "Про господарські об'єднання" (реєстраційний № 7057 від 27 серпня 2010 року).

Отже, досліджуючи проблему нормативного регулювання господарських об'єднань, можна дійти висновку, що існуюче на сьогодні нормативне регулювання є недостатнім та потребує вдосконалення з урахуванням реальних потреб розвитку. Тож прийняття Закону «Про господарські об'єднання» матиме наслідком не лише вдосконалення

законодавства, а й підвищення ефективності діяльності господарських об'єднань.

Науковий керівник: к.ю.н., старший викладач кафедри цивільного та господарського права Ільющенко Ганна Володимирівна

Список використаних джерел:

1. Джуринський В. О. Правове становище господарських об'єднань в Україні: монографія / В. О. Джуринський. - К.: Юрінком Інтер, 2010. - 224 с.
2. Кравець І. М. Правове становище суб'єктів організаційно-господарських повноважень: монографія / І. М. Кравець. - К.: Юрінком Інтер, 2010. - 240 с.
3. Щербина В. С. Суб'єкти господарського права: Монографія. - К.: Юрінком Інтер, 2008. - 264 с.
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // ВВРУ. – 2003. - № 18, № 19-20, № 21-22. - Ст. 144.

ПРОТИДІЯ РЕЙДЕРСТВУ В КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИНАХ

Терепіща Юлія Володимирівна

*студентка юридичного факультету
ДВНЗ «Національний гірничий університет»*

Історія рейдерства нараховує не одне століття, хоча сам термін введено до ділового спілкування на межі XIX-XX ст.ст. Таке явище як «рейдерство» в Україні почало набирати обертів після того, як в країні закінчилася приватизація і вже фактично нічого було ділити. Для багатьох людей це стало успішним бізнесом, який приносить хороші прибутки та швидко розвивається. Насамперед потрібно сказати, що рейдерство - це неправомірне заволодіння корпоративним управлінням юридичною особою, яке має на увазі процес захоплення корпорацій, головною метою якого є перерозподіл часток у статутному капіталі товариства шляхом блокування діяльності товариства. [2, С. 57–61.]

Нажаль, на сьогодні, чинним законодавством України не регулюються в повному обсязі правовідносини, що виникають в процесі господарської діяльності. Це дає змогу деяким суб'єктам господарювання вчиняти протиправні дії: відбирати, незаконним шляхом майно у власників, незаконно скуповувати акції товариства, дестабілізувати нормальні ринкові взаємини і процес виробництва. Зараз в Україні, об'єктами рейдерських захоплень стають не тільки малі й середні підприємства, а й потужні господарські товариства. Це становить реальну небезпеку для розвитку корпоративного сектору економіки, збереження його конкурентних позицій на внутрішньому та світовому ринках. Тому боротьба з такими протиправними захопленнями повинна вестися не тільки на рівні окремих компаній, а й на державному рівні. [6, с. 105–109.]